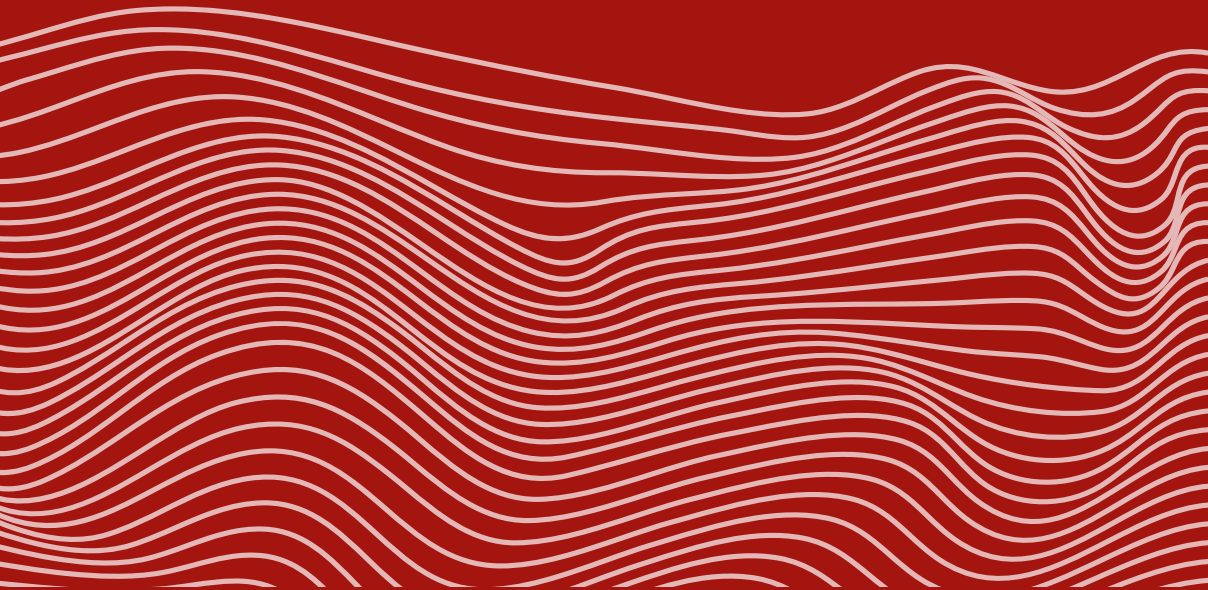

INFO SUD
VODIČ ZA GRAĐANE

ŠTA JE BESPLATNA PRAVNA POMOĆ?

Ova publikacija je sufinansirana od strane Evropske unije, u okviru projekta *Inicijativa za otvoreno pravosuđe*. Stavovi izraženi u ovoj publikaciji ne odražavaju nužno stavove Evropske komisije.

ŠTA JE BESPLATNA PРАВNA POMOĆ?

Pružanjem besplatne pravne pomoći omogućava se licima koja po svom imovnom stanju ne bi mogla pokrenuti sudski postupak, niti snositi troškove koje postupak iziskuje da pod određenim uslovima podnose tužbe i druge akte, kojima iniciraju postupak i pred sudom zatraže zaštitu svojih interesa ili prava.

KO MOŽE OSTVARITI PRAVO NA BESPLATNU PRAVNU POMOĆ?

Krug korisnika besplatne pravne pomoći određuje se po imovnom stanju podnosioca zahtjeva za odobravanje besplatne pravni pomoći. Imovno stanje se utvrđuje na osnovu prihoda i imovine podnosioca zahtjeva i prihoda i imovine članova njegove porodice. Pravo na besplatnu pravnu pomoć može ostvariti crnogorski državljanin, lice bez državljanstva (apatrid) koje zakonito boravi u Crnoj Gori i lice koje traži azil u Crnoj Gori, stranac sa stalnim nastanjenjem ili sa odobrenim privremenim boravkom i drugo lice koje zakonito boravi u Crnoj Gori, kao i drugo lice u skladu sa potvrđenim međunarodnim sporazumom. Ova lica uživaju pravo na besplatnu pravnu pomoć ako su korisnici materijalnog obezbjeđenja porodice ili nekog drugog prava iz socijalne zaštite. Korisnik besplatne pravne pomoći može biti i dijete bez roditeljskog staranja, lice sa posebnim potrebama, žrtva krivičnog djela nasilje u porodici ili u porodičnoj zajednici i trgovina ljudima ili lice slabog imovnog stanja.

KOJI SU OBLICI BESPLATNE PRAVNE POMOĆI?

Besplatna pravna pomoć obuhvata pravno savjetovanje, sastavljanje pismena, zastupanje u postupku pred sudom, Državnim tužilaštvom i Ustavnim sudom Crne Gore i u postupku za vansudsko rješavanje sporova.

Pravno savjetovanje podrazumijeva pružanje pravnog obavještenja i pravnog savjeta. Pravno obavještenje je opšte obavještenje o propisanim pravima i obavezama iz određene pravne oblasti, postupku ostvarivanja prava i obavezi pokušaja vanskudskog rješavanja spora. Pravni savjet je detaljno obavještenje o načinu i mogućnostima rješavanja određenog pravnog pitanja u konkretnoj pravnoj stvari.

Sastavljanje pismena podrazumijeva sastavljanje tužbe ili drugog akta, kojim se pokreće postupak, žalbe, ustavne žalbe ili akta kojim se inicira postupak zaštite pred Evropskim sudom za ljudska prava.

Zastupanje podrazumijeva preduzimanje procesnih radnji pred sudom, Državnim tužilaštvom, Ustavnim sudom i u postupku za vanskudsko rješavanje sporova.

KO ODOBRAVA BESPLATNU PRAVNU POMOĆ?

Nadležni organ za odobravanje besplatne pravne pomoći je osnovni sud tj. predsjednik suda ili sudija koga predsjednik ovlasti, a na čijem području podnosilac zahtjeva ima prebivalište ili boravište. Stručne i administrativne poslove u postupku odobravanja besplatne pravne pomoći vrši služba ili referat za besplatnu pravnu pomoć, u okviru osnovnog suda.

Organ pred kojim se vodi postupak u kojem je odobrena besplatna pravna pomoć pazi na kvalitet pravne pomoći po službenoj dužnosti, dok upravni nadzor nad sprovođenjem vrši Ministarstvo pravde.

KO JE OVLAŠĆEN ZA PRUŽANJE BESPLATNE PRAVNE POMOĆI?

Besplatnu pravnu pomoć pružaju advokati po redosljedu sa spiska Advokatske komore Crne Gore. Advokat je dužan da vodi evidenciju o svim pruženim uslugama besplatne pravne pomoći. Pravno savjetovanje može pružiti i služba, referat za besplatnu pravnu pomoć.

KAKO SE ODOBRAVA BESPLATNA PRAVNA POMOĆ?

Zahtjev za odobravanje besplatne pravne pomoći se podnosi na propisanom obrascu, dok se potrebni podaci o pravima na nepokretnostima, hartijama od vrijednosti (HOV) i poreskim obavezama podnosioca zahtjeva i članova njegove porodice utvrđuju po službenoj dužnosti.

Besplatna pravna pomoć se po pravilu odobrava posebno za svaki predmet u vezi kojeg je podnesen zahtjev. Nadležni osnovni sud može odobriti besplatnu pravnu pomoć za više predmeta, ako su međusobno povezani usljed istog stvarnog stanja ili ako rješavanje spora zavisi od rješavanja više predmeta.

Ukoliko podnosilac zahtjeva ne navede konkretni oblik besplatne pravne pomoći, nadležni sud donosi odluku o obliku besplatne pravne pomoći po sopstvenoj procjeni.

Podnosiocu zahtjeva kome je odobrena besplatna pravna pomoć izdaje se uputnica.

UTIČE LI PROMJENA OKOLNOSTI NA KORIŠĆENJE BESPLATNE PRAVNE POMOĆI?

U slučaju kada nastupe okolnosti koje ukazuju da lice kome je odobrena besplatna pravna pomoć više ne ispunjava uslove za korišćenje prava na besplatnu pravnu pomoć ili ih ispunjava za neki drugi oblik te pomoći, započeće se po službenoj dužnosti postupak utvrđivanja postojanja uslova za dalje korišćenje besplatne pravne pomoći.

Nakon sprovođenja tog postupka, podnosi se predlog nadležnom organu, radi donošenja odluke, kojom se utvrđuje prestanak odobrene besplatne pravne pomoći ili određuje drugi oblik besplatne pravne pomoći. Lice kome je odobrena besplatna pravna pomoć dužno je da naknadi troškove neopravdano odobrene besplatne pravne pomoći.

KAKO SE OBEZBJEĐUJU SREDSTVA ZA BESPLATNU PRAVNU POMOĆ?

Sredstva za Besplatnu pravnu pomoć obezbjeđuju se iz budžeta Crne Gore. Troškovi postupka koje je sud dosudio u korist lica kome je odobrena besplatna pravna pomoć pripadaju budžetu do visine troškova isplaćenih u okviru besplatne pravne pomoći. Ukoliko je korisnik prava na besplatnu pravnu pomoć uspio u postupku i stekao imovinu ili prihode, dužan je da vrati u budžet iznos troškova ostvarenih po osnovu odobrene mu besplatne pravne pomoći.

Korisnik prava na besplatnu pravnu pomoć nije dužan da vrati troškove postupka, ako je ostvario pravo na izdržavanje ili naknadu štete za izgubljeno izdržavanje zbog smrti lica koje je bilo dužno da daje izdržavanje.

Osnov za uređenje Besplate pravne pomoći predstavlja Zakon o besplatnoj pravnoj pomoći.

